

SIESSÜNK, NE KÉSSÜNK!

adventi társasjáték 2-4 fő részére

Óvodából, iskolából mindannyiunknak ismerősek lehetnek azok az énekek, amelyeket egykoron a betlehemezés népszokása közben énekeltek. Annak idején ugyanis több szereplőből álló kis jelmezes csapatok járták be a falvak, városok utcáit, ajtótól ajtóig haladva, hogy énekelve adományokat gyűjtsenek. Állandó szereplőként az angyal mellett a pásztorok jellennek meg, élükön mintegy főszereplőként az öreg pásztor, akinek ügyetlenkedésére nagyothallására humorban bővelkedő jelenetek épülnek.

A történet minden szokásvariációban nagyjából azonos: a pásztoroknak megjelenik az angyal, aki a Kisjézus születéséről hírt ad nekik. A pásztorok fel is kerekednek, hogy a Messiás előtt ajándékokkal tisztelegghessenek.

A betlehemezés szokása Székesfehérváron és környékén divatban volt egészen az 1950-es évekig, több szöveget gyűjtöttek megyénkbeli. Az alábbi szövegrészlet egy 1870 körül, Csákberényben gyűjtött betlehemezés "forgatókönyvéből" származik.¹

Angyal:

Pásztorok, keljetek föl!
Pásztorok (felkelve éneklük:)

Pásztorok keljünk fel,
Siessünk hamar el
Bötlehemvárossába,
Sijessünk, ne késsünk,
Hogy ottan még ezen íjje
Lehessünk!

Íme már nincs meszsze!

Fényesség a jele,

Az angyalok jelentik:

Hogy Messiás születik.

Jászolban, pólában,

Bé vagyon takargatva rongyocskában!

Mit vigyünk hát neki

Ajándékul? Ki-ki?

Hogy ötet imádhassuk,

És szívünből áldhassuk.

Egy báránt, nem arant,

Ilyen szegín pásztoroktólölég lesz,

Vagy talán az arannál is

Többet tesz!?

Angyal (csenget:)

Ki-ki mit viszen a Jézuskának ajándékba?

Mokses:

Én e' kis sajtocskát.

Gobkó:

Én e' kis lisztecskét.

Öreg:

Én ilyen öreg litemre e' pár juhocskát.

Titere:

Én e' kis tejecskét

Kérünk tited angyal, mivel már beesteledett kis Jézuskát dicsírhessük!

A társasjátékunk során most a pásztorok bőrébe bújhatunk, és ajándékokkal kedveskedhetünk Jézuskának!

¹Az szöveg forrása: Gelencsér József – Lukács László: Szép napunk támadt. Népszokások Fejér megyében. Fejér megye néprajza III. Székesfehérvár, 1991. 125-126. oldal

A JÁTÉK LEÍRÁSA

A négy pásztor feladata, hogy összegyűjtse az ajándékokat és útnak induljon, mielőtt felkel Nap - hiszen a dalban is az szerepel, hogy „még ezen éjjel oda érhessünk”.

Moksesnek sajtot, Gobkónak lisztet, az öreg pásztoroknak juhot, Titerének pedig tejet kell gyűjtenie és eljutni a Kisjézushoz - mégpedig mielőtt a Nap felkelne, vagyis célba érne.

A játékhoz szükségetek lesz egy hat oldalú dobókockára, öt darab bábura, a játéktáblára és az ajándékokat jelölő tárgyakra, korongokra. A játékmezőt, a bábukat és az ajándékokat magatok is megrajzolhatjátok, de ki is nyomtathatjátok ebből a dokumentumból. A kísérő videó alapján színezzétek kedvetek szerint a bábukat és az ajándékkorongokat is, hogy kiigazodjatok kinek mit kell gyűjtenie!

A JÁTÉK RÉSZLETES MENETE:

1. Minden játékos választ magának egy bábút, valamint a Nap is egy bábuval jelzi majd a haladását. A Napot mozgatásához nem szükséges, hogy külön játékos irányítsa, hiszen csak egyetlen irányba haladhat, mégpedig előre minden kör végén.
2. Kettő játékmező van: a hosszabb, amelyen a játékosok, azaz a pásztorok haladnak valamint egy rövidebb, amelyen a Nap halad körönként egy mezőt előre. A pásztorok hosszabb útvonalán vannak elhelyezve az ajándékok, mind a 4 fajtából 3 darab, összesen 12 darab. A Nap útvonalán nincs ajándék.
3. A játékosok a pásztorok útvonalának kezdőkockájára, a Nap pedig a saját útvonalának kezdőpontjára áll.
4. A játékosok meghatározott sorrendben következnek egymás után: Mokses kezd, majd Gobkó jön, utána az Öreg, végül pedig Titere.
5. Mindig a soron következő pásztor dob egyet a dobókockával és annyi mezőt halad, ahányat dobott. Fontos, hogy bármilyen irányba lehet haladni, nem csak előre (akár jobbra elkanyarodni vagy balra fordulni, de visszafelé is lehet lépni).
6. A cél, hogy minden pásztor az útja során összegyűjtse a saját ajándékait: Mokses 3 darab sajtot, Gobkó 3 darab lisztet, az Öreg 3 darab juhocskát, Titere pedig 3 darab tejet. A saját ajándékot akkor is fel lehet venni, ha csak áthalad felette a pásztor. (Ha hatot dobott a játékos, akkor mindenképpen hatot kell lépnie, de felveheti a közbelső kockákból is az ajándékát, de kizárólag a sajátját! Ha más pásztor ajándékával találkozik, akkor azt ott kell hagynia.)
7. Minden kör végén, azaz amikor az összes résztvevő játékos dobott egyet, a Nap is előrelép egyet a saját mezőjén.
8. A cél, hogy a pásztorok az ajándékaikkal előbb érjenek oda a Kisjézushoz, mint ahogy a Nap végigmegy a saját játékmezőjén, hiszen akkor a Nap már felkel – vagyis a pásztorok nem érkeztek oda „ezen éjjel”, ahogy az ismert dalban szerepel. Ne csüggedjete, Jézuska örül a „kései” ajándékoknak is!

Jó játékot, kellemes készülődést és áldott karácsonyi ünnepet kívánnak
a Szent István Király Múzeum munkatársai!

Mokses

Gobkó

Öreg

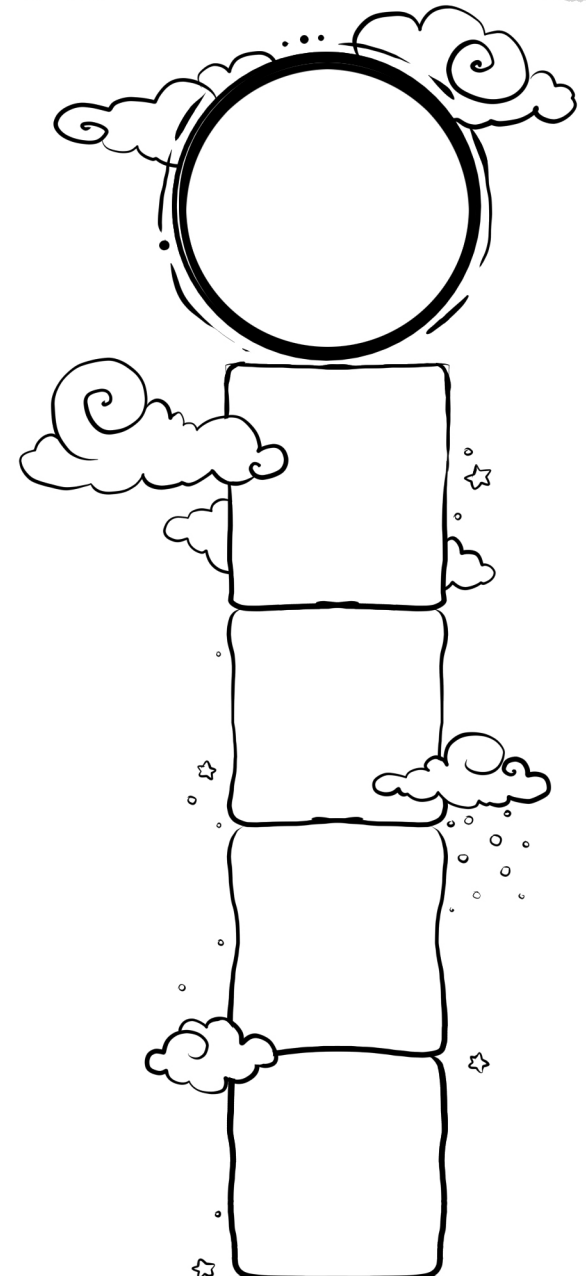
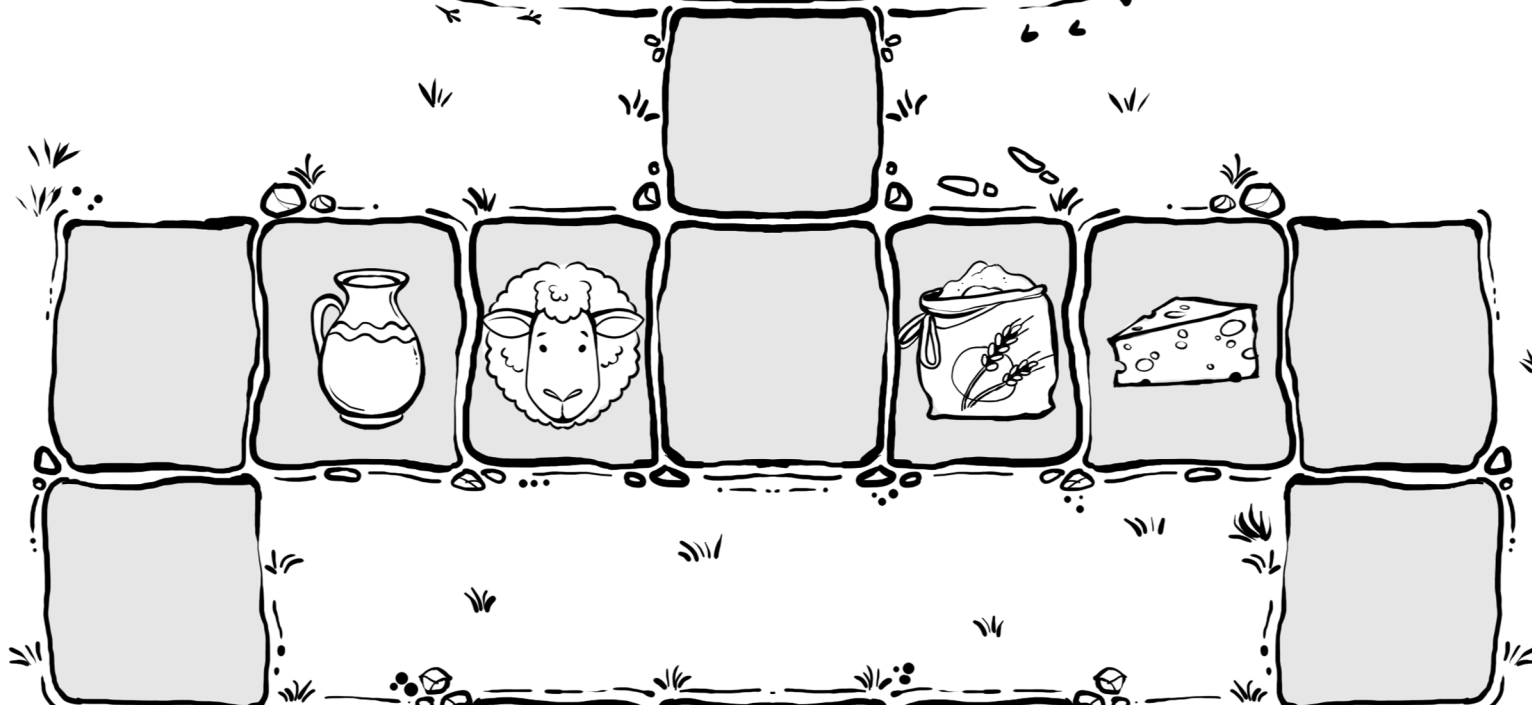
Titere

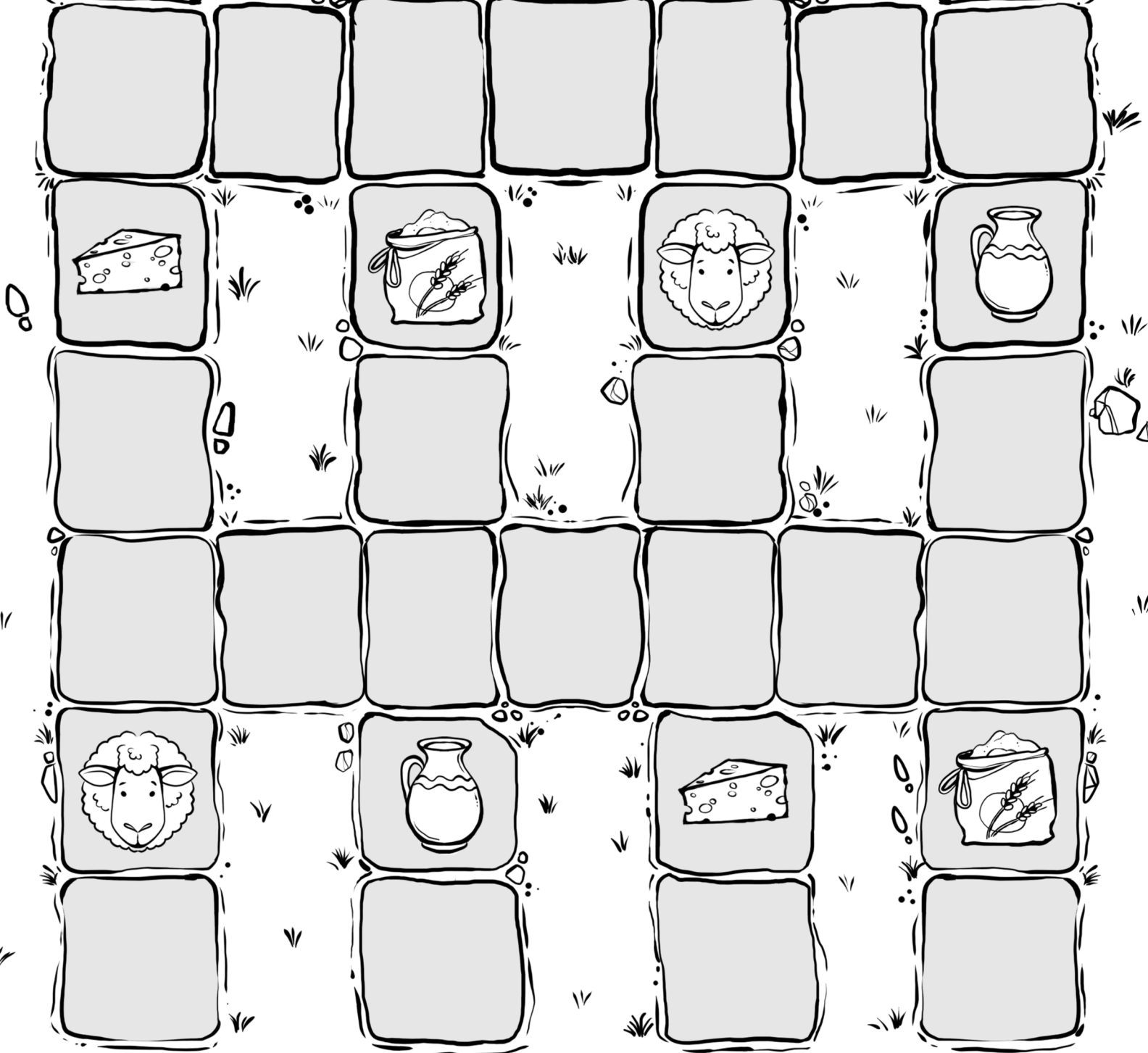

Napkorong

Siessünk, ne késsünk!

Mokses

Gobkó

Öreg

Titere

